

København · 31. december 2015

Thomas Munk Rasmussen
PartnerT +45 72 27 33 55
atmr@bechbruun.comSagsnr. 012657-0320 tmr/anhe/anhe
Dok.nr. 14495498.1

Kontrol af ID-oplysninger på rejsende til Sverige

1. Indledning

Bech-Bruun er af DSB blevet anmodet om, at vurdere hvordan DSB sikrer overholdelse af den danske persondatalov, i forhold til den svenska "Förordning (SFS 2015:1074) om vissa identitetskontroller vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet." Forordningen blev vedtaget den 17. december 2015, og træder i kraft mandag den 4. januar 2016.

Vi er grundlæggende ikke i stand til at fortolke svensk lovgivning. Vores umiddelbare forståelse af den svenska forordning er derfor baseret på vores forbeholdne gennemgang af forordningens ordlyd, og skrivelse fra det svenska politis "Gränspolisktionen vid den Nationella operativa avdelningen" ("NOA"), af 30. december 2015.

Vi har ikke vurderet den svenska forordnings lovformelighed i forhold til internationale aftaler og konventioner.

2. Transportøransvaret og dokumentation

Den svenska forordnings § 3 pålægger DSB et ansvar for at foretage ID-kontrol jf. følgende bestemmelse:

"§ 3 En transportör ska kontrollera att de passagerare som transportören med buss eller tåg transporterar till Sverige från Danmark innehåller en giltig identitetshandling med fotografi. Kravet att innehålla en giltig identitetshandling med fotografi gäller inte för personer under 18 år som reser i sällskap med förälder som kan uppvisa en giltig identitetshandling med fotografi."

Det fremgår endvidere af den svenska forordning og dens forarbejder, at DSB over for de svenske myndigheder skal kunne dokumentere, at en sådan identitetskontrol har fundet sted.

NOA sammenfatter deres fortolkning af forordningen på følgende måde:

- Endast passagerartrafik med tåg, buss eller båt, mellan Danmark och Sverige omfattas av förordningens bestämmelser.
- För att en identitetshandling ska anses som giltig ska den vara officiellt utfärdad i syfte att fastställa innehavarens identitet. Handlingen bör ej vara av alltför enkel beskaffenhet och ska innehålla uppgift om innehavarens fullständiga namn och födelsetid. Id-handlingen ska också vara försedd med en individuell numrering, innehavarens namnunderskrift och foto samt uppgift om giltighetstid och vem som utfärdat handlingen.
- En transportör kan utgöras av en juridisk person såväl som en fysisk person. Huvudregeln är dock att det är den juridiska personen som omfattas av kontrollskyldigheten och kan påföras eventuell sanktionsavgift.
- Transportören har bevisbördan för att visa kontrollskyldigheten är uppfylld.
- Det är inte möjligt att i detalj ange hur transportören ska visa att kontrollskyldigheten är uppfylld. Enligt Noas uppfattning krävs dock någon form av dokumentation varav framgår vilken typ av handling som förevisats, att personen som uppvisat handlingen är den person som handlingen avser, samt handlings serienummer.
- För att en transportör ska kunna anses ha brustit i sin kontrollskyldighet av en uppvistad handling ska det ha varit *uppenbart* att handlingen inte var giltig.

Som vi forstår NOAs fortolkning af forordningen, så skal DSB altså gennemføre en vis ID-kontrol af alle passagerer, uanset hvilket land de kommer fra, og skal ikke kun kunne dokumentere, at kontrollen har været fortaget, men også hvilken form for ID, der har været forevist og ID'ets serienummer.

NOA skriver endvidere "Det bør av transportørens dokumentation også framgå vem som upgætt sig vara forælder till en person under 18 år utan identitetshandlinger."

Forordningen eller NOA forholder sig ikke i detaljen til hvordan denne kontrol skal foregå, eller præcis hvordan dokumentationen skal sikres. Til opfyldelse af dokumentationskravet har DSB påtænkt, at tage fotografier af alle rejsendes ID-papirer, som efterfølgende lagres i en sikret database og slettes igen efter 30 dage. For at kunne opfylde kravet om dokumentation vedrørende personer under 18 år, synes det også umiddelbart nødvendigt, at tage fotografier af disse personer sammen med den person der oplyser at være barnets værge.

Passagerer uden gyldig ID, uanset nationalitet, vil blive nægtet at rejse med DSB til Sverige. Der vil på perronerne blive opsat standere med informationsskrivelser til de rejsende. Ligeledes vil DSB på forhånd, og i videst muligt omfang, informere passagerer om, at de skal medtage gyldig ID.

3. Den danske persondatalov

Henset til vores forbeholdne forståelse af den svenske forordnings regulering, og henset til DSBs forpligtelser til at forestå transport af passagerer til Sverige, er det vores vurdering, at DSB har hjemmel til at gennemføre de nødvendige persondataretlige behandlinger som beskrevet ovenfor, jf. persondatalovens § 6 stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Det er endvidere vores vurdering, at denne behandling kan fortages uden forudgående anmeldelse til Datatilsynet, jf. persondatalovens § 44, stk. 1.

Enhver behandling af personoplysninger skal opfylde bestemmelserne i persondatalovens § 5 om god databehandlingsskik. Herunder hører blandt andet en vurdering af proporsionalitet og saglighed. Som DSB over for os har beskrevet det planlagte tiltag for at opfylde dokumentationskravene i den svenske forordning, er det vores vurdering, at det er i overensstemmelse med § 5, det vil sige at tiltaget er nødvendigt og tilstrækkeligt. Man kunne alternativt overveje at lave passagerlister i stedet for at tage fotografier af ID, men det ville umiddelbart føre til endnu større gene for passagererne, og ikke umiddelbart være persondataretligt mindre indgribende.

DSB agter at lade kontrollen udføre af private leverandører. Der vil efter det oplyste blive indgået skriftlige databehandleraftaler med disse jf. persondatalovens § 42, stk. 2.

DSB har oplyst, at fotografier tages med en særlig mobiltelefon, og at filen med fotografiet straks sendes videre til en database, hvortil der kun er autoriseret adgang. Det vil sige, at fotografiet ikke lagres på det kontrollerende personales mobiltelefoner. Såfremt denne løsning skulle bryde ned, vil det kontrollerende personale blive udstyret med enheder der gemmer oplysningerne lokalt, og derefter lagres centralt. Der vil blive udleveret nye enheder til personalet hver morgen. Kun det svenske politi vil efter anmodning få adgang til databasen.

Ud fra DSBs samlede beskrivelser af løsningen, er det vores vurdering, at løsningen lever op til persondatalovens § 41, stk. 3 om passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Persondatalovens informationsforpligtelser jf. persondatalovens kapitel 8, agter DSB at opfylde ved at stille informationsskrivelser til rådighed i standere på perronerne.

Samlet set er det vores vurdering, at den af DSB beskrevne løsning til sikring af dokumentationskrav jf. den svenske forordning, lever op til persondatalovens krav, den givne situation taget i betragtning.

København, den 31. december 2015

Thomas Munk Rasmussen